

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΖ'.

Συνδρομή ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ᾿Ιανουαρίου. Ἐκτός, ἔτους καὶ εἰναι ἰτησίαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδ. Παρθεναγωγείου 14.

3 Μαρτίου 1889.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΩΝΟΣ

Ο ΠΑΠΟΥΛΑΚΗΣ

Δ'.

Ἡ ἐν Μάνη στάσις τοῦ 1834 — Ἡ Φιλορθόδοξος Ἐταιρία. — Πολιτικός αὐτῆς σκοπός. — Αἱ ἰδέαι της. — Ἀνάλυσις τοῦ ὅρκου. — Ἡ ἄμπελος καὶ οἱ φύλακες. — Τὸ ὕψος τῶν Φιλορθόδοξων. —

Ὁ ὑπολανθάνων αὐτὸς θρησκευτικὸς ἀναθρασμός, ὁ ὁσημέραι ἐπιτεινόμενος ἕνεκα τῶν διαφόρων πολιτικῶν περιστάσεων, ἐπεκράτει ἤδη πρὸ ἐτῶν. Ἡ ἐν Μάνη στάσις τοῦ 1834 εἶχεν ἀφορμὴν ἐν μέρει θρησκευτικὴν· παρὰ τῷ ἀπλοϊκῷ ἀλλὰ δυστηνίῳ πληθυσμῷ τῆς περὶ τὸν Ταῦγετον χώρας διεδίδετο ὅτι ἡ κυβέρνησις ἐσκόπευε καταναγκαστικῶς νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς κατοικοὺς ὅπως βαπτίζωσι τὰ τέκνα των κατὰ τὸ δωδέκατον ἢ καὶ τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας των, μοναχοὶ δὲ τῶν διαλυθεισῶν μονῶν παρίστων εἰς αὐτοὺς τὸν Ὁθωνα ὡς Ἀντίχριστον καὶ ἀναρριπίζοντες τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιστάσεως ὑπέσχοντο ταχεῖαν τὴν ἔλευσιν ῥωσικῆς ἐπικουρίας. Ἡ δὲ μυστικὴ ἐκείνη Φιλορθόδοξος Ἐταιρία ἡ τότε συστηθεῖσα, ὡς καὶ προηγουμένως ἐλέχθη, φαίνεται ὅτι δὲν ἔμεινεν ἀργὴ κατὰ τὸ κατόπιν χρονικὸν διάστημα, ἔχνη δὲ τῶν μαρῶν ἐνεργειῶν της, ἥ τούλαχιστον τῶν ἐνεργειῶν διακλαδώσεως ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης ἀναφείσεως ἀνευρίσκομεν ἀπὸ τοῦ 1839 καὶ ἐντεῦθεν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἔταιρία αὕτη διεδραμάτισε σπουδαίотατον μέρος κατὰ τὰ Χριστοφορικά καὶ ἐπειδὴ ἔργον αὐτῆς ἦτο ἡ ἐπακολούθησας ἐξέγερσις, δεόν ν' ἀναγραφῶσιν ἐνταῦθα ὡπωσοῦν ἐν ἐκτάσει τὰ κατ' αὐτήν.

Κυρίως εἰπεῖν ἡ Φιλορθόδοξος δὲν ἦτο ἔταιρία μυστικὴ συντεταγμένη καὶ ὀργανισμένη κατὰ τὸ σύστημα ἄλλων παρομοίων σωματείων, ἀλλὰ μᾶλλον ἀδελφότης ἢ κάλλιον φατρία ἀποτελουμένη ἐκ διαφόρων στοιχείων, θρησκομανῶν καὶ ἀπαιδευτῶν, συνδεδεμένων πρὸς ἄλληλα διὰ τοῦ κοινοῦ φρονήματος καὶ διὰ τῶν κοινῶν προ-

λήψεων. Σκοπὸν εἶχε τὴν περιφρούρησιν τοῦ ἐν Ἑλλάδι ὀρθοδόξου θρησκευματος ἀπειλουμένου δῆθεν ὑπὸ τῶν ἐπιβούλων ἐνεργειῶν τῶν ξένων ἑτεροδόξων, ἀλλ' ἐν τῷ σκοπῷ τούτῳ ὑπελάνθανε καὶ ἑτερός τις αὐτόχρημα πολιτικός, ἥτοι ἡ προσήλωσις τοῦ ἔθνους πρὸς τὴν μόνην ὀρθόδοξον ἐκ τῶν Μεγάλων Δυναμέων, ἡ ἄμεσος αὐτοῦ ἐξάρτησις ἀπὸ τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ ἡ ἀντικατάστασις τῆς βασιλευούσης ἐν Ἑλλάδι δυναστείας δι' ἑτέρας πρεσβευούσης τὸ ἀνατολικὸν δόγμα. Παρεκτός τούτου ἐπεδίωκον οἱ Φιλορθόδοξοι τὴν πραγματοποίησιν ἰδεῶν καὶ σχεδίων ὅπως ἀντιστρατευομένων πρὸς τὰ καθεστῶτα ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, ἐν τῇ διοικήσει τοῦ Κράτους, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ, ἐν τῇ δημοσίᾳ ἐκπαιδεύσει. Ὁ πολιτικός σκοπὸς τῆς ἑταιρίας περιτρώως ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ἀνακλυφθέντων παρὰ διαφόροις τῶν μελῶν ἐγγράφων, ἐν τῇ ἐπισήμῃ δὲ ἀλληλογραφίᾳ πᾶσαι αἱ ἐνεργήσασαι τὴν καταδίωξιν τῶν ἐταίρων Ἀρχαὶ ὁμοθυμαδὸν καὶ ἀδιστάκτως ἀνομολογοῦσιν αὐτόν. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν ἔγραφε πρὸς τὸ τῆς Δικαιοσύνης μετ' τὴν συνήθη τότε ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ ὡπωσοῦν αὐθαίρετον ὑπὸ συντακτικῆς καὶ γραμματικῆς ἔποψιν γλώσσας: «Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐγγράφων ἐξάγεται ὅτι ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ὑπερασπίσεως τῆς ἐπιβουλευμένης ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ γένους συνεβουλεύετο πρὸς τοὺς μοναχοὺς καὶ τοὺς κληρικούς ἀπείθεια πρὸς τὰ καθεστῶτα.» Ὁ νομάρχης Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος ἔγραφε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν: «Σκοπὸς τῆς ραδιοιουρίας ταύτης εἶνε ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ὑπερασπίσεως τῆς ἀπειλουμένης δῆθεν θρησκείας, ὅπως πολιτικός, ἀντικείμενον ἔχων νὰ διαβάλῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν λαόν» καὶ πάλιν ἐν ἐτέρῳ ἐγγράφῳ αὐτοῦ: «τὸ ἐξαγόμενον τῶν ἀναγνωσθέντων ἐγγράφων εἶνε ὅτι τὸ ἀντικείμενον καὶ ὁ σκοπὸς τῆς συμμορίας ἦτο ἡ ἐπὶ προφάσει τῆς σωτηρίας τῆς ἐπαπειλουμένης δῆθεν θρησκείας μας διαβολὴ τῆς ἐξουσίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὴν προσώπων μέχρι τοῦ ἐσχάτου ὑπαλληλίσκου, ὡς διαφθορέαν τῆς θρησκείας καὶ ὁπαδῶν τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ

κατὰ συνέπειαν τοῦ τοιούτου κηρύγματος ἡ ὅλη καταστροφή ἐν γένει τῶν καθεστώτων.» Πρὸς πληρεστέραν κατανόησιν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν φρονημάτων τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐταιρίας παραθέτω τὴν ἐξῆς ἀνακεφαλαίωσιν εἰλημμένην ἐξ ἐγγράφου τοῦ αὐτοῦ νομάρχου πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, διαβιβασθέντος μετὰ τὴν κατάσχεσιν καὶ ἀνάγνωσιν τῶν ἐγγράφων τοῦ ἐν Πάτραις Φλαμιάτου τοῦ κυριωτάτου ἐταίρου καὶ ἀρχηγοῦ μάλιστα τῶν Φιλορθοδόξων. «Ἰδοῦ, γράφει ὁ νομάρχης, τὸ ἐξαγόμενον ἐν γένει ἐξ ὅλων τῶν κατασχεθέντων ἐγγράφων. Δυσφημίζεται καὶ κατηγορεῖται ἡ κυβέρνησις τῆς Α. Μ. μεθ' ὧν ἀνεξαίρετως τῶν ὑπαλλήλων πολιτικῶν τε καὶ στρατιωτικῶν ὡς οὕσα ὄργανον ξένης πολιτικῆς, (τῆς Ἀγγλίας) πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον δι' ὧν τῶν πλαγίων καὶ ἡθικῶν μέσων διέφθειρε τὰς συνειδήσεις τοῦ λαοῦ διὰ τὰ γεῖνη οὗτος Λουθηροκαλθίνος καὶ τὰ καταστροφῇ εἰς τὸν τόπον ἡ Χριστιανικὴ Ἀνατολικὴ θρησκεία. Λοιδореῖται καὶ ἐξυβρίζεται ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ οἱ Σεβασμιώτατοι Ἐπίσκοποι, τῆς μὲν ἀποκαλουμένης *μιαρᾶς*, τῶν δὲ τιτλοφορουμένων *κατασκόπων*, ἐχούσης καὶ αὐτῆς καὶ τῶν ἐπισκόπων τὴν ἐντολὴν πρὸς τὸ καταστρέφειν τὴν Ἀνατολικὴν θρησκείαν ὡς καὶ αὕτῃ ἡ Κυβέρνησις, ὡς ἀνωτέρω. Δ.α.βάλλεται τὸ Σύνταγμα ὡς ἐφεύρεσις σατανικὴ καὶ ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς ραδιουργίας εἰσαχθὲν εἰς τὸν τόπον. Προτρέπονται οἱ κατηχούμενοι νὰ μὴ ὀρίζονται ὅλως οὐδὲ πρὸς ὑπακοὴν εἰς τὴν Α. Μ. τὸν σεβαστὸν ἡμῶν βασιλέα καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα. Κατηγοροῦνται ὅλα ἐν γένει τῆς Ἑλλάδος τὰ διδασκτικὰ καταστήματα καὶ ἀποτρέπεται ἡ νεολαία ἀπὸ τοῦ νὰ σπουδάζῃ εἰς αὐτὰ ὡς ὄντων τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων ἐπίσης ὀργάνων ἐχόντων ἀποστολὴν τὴν διαφθορὰν τῆς νεολαίας πρὸς καταστροφὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους. Ἐνταῦθα παρατηρεῖται ὅτι κατὰ τὴν πρό τῆς Ἐπαναστάσεως συνήθειαν, εἰς κανὲν μέρος τῆς ἀλληλογραφίας αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων δὲν φαίνεται ἀποκαλουμένη ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ ἄλλως εἰμὴ πάντοτε μετὰ τὴν λέξιν *Γένος*. Παραγγέλλεται ἡ κήρυξις εἰς τὸν λαὸν νὰ μὴ ὑπακούῃ εἰς τὸν περὶ στρατολογίας νόμον, διότι οἱ ἀξιώματικοὶ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἶνε ὅλοι κατηχημένοι ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ξένης πολιτικῆς καὶ ἐπομένως θέλουσι διαφθεῖρει τοὺς στρατολογουμένους νέους καὶ καταστήσει αὐτοὺς Λουθηροκαλθίνους. Δυσφημεῖται καὶ διαβάλλεται τὸ ἱερὸν πρόσωπον τῆς Α. Μ. τοῦ τρισεβάστου ἡμῶν βασιλέως ὡς ὑπαγομένου διὰ τοὺς αὐτοὺς σκοποὺς ὑπὸ πνεῦμα τῆς ξένης πολιτικῆς καὶ ἰδοῦ ἡ ῥητὴ φράσις: «*Εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ (τοῦ Γένους) κεφαλὴν τὴν*

ὁποῖαν ἔστειλεν ὁ Θεὸς οὐχὶ κατ' εὐδοκίαν, ἀλλ' ἐν ὀργῇ μεγάλῃ.» Ἰδοῦ καὶ ἄλλη περικοπὴ ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Φλαμιάτου: «*καὶ μάλιστα δεῖται ἐξ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς καὶ διὰ κοινῆς συναμοσίας τῶν πρωτευνότων αὐτὸς ὁ διαταγμὸς ἐνεργεῖται.*» Προσβάλλονται οἱ Νόμοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ὡς σατανικὸν ἔργον τῆς ἐπίσης προσβαλλομένης πόων Ἀντιβασιλείας καὶ τέλος λοιδореῖται καὶ δυσφημεῖται ὁ ἑλληνικὸς ἀγὼν ὡς ἔργον σατανικόν, τοῦ ὁποῦ ὅλα τὰ λοιπὰ τοῦ γένους δυστυχήματα εἶνε ἀπόρροια. Καὶ τοῦτο ἐν συνόψει ἀλλ' ἀκριβῶς εἶνε τὸ περιεχόμενον ὅλης ἐν γένει τῆς ἀλληλογραφίας τῆς προκειμένης ἐταιρίας, ἡ δὲ ἐνέργειά της, κατ' αὐτὴν τὴν ἀλληλογραφίαν, ἦτο διὰ κηρύγματος εἰς τὸν λαὸν καὶ διὰ ἰδιαιτέρως μυστικῆς κατηχήσεως πολλῶν ἐκ τῶν τοῦ λαοῦ, ὅπως φρονηματισθῇ οὗτος κατὰ τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἔλθῃ εἰς στάσιν πρὸς ἀνατροπὴν τῶν καθεστώτων.» Εἰδικώτερον δὲ καὶ λεπτομερέστερον διατυπώνονται αἱ ἰδέαι τῶν Φιλορθοδόξων περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐν γένει ὀργανισμοῦ τοῦ Κράτους ἐν περιέργῳ τινὶ ἐξηγητικῇ σημειώσει ἀνευρεθείσῃ μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ Φλαμιάτου καὶ ἐχούσῃ ὡς ἐξῆς: «*Ὁρμίζομαι νὰ φυλάττω πίστιν εἰς τὴν πατρίδα.* Πότε; ὅταν οἱ πατριῶται ὡς Χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι καὶ ὑπόδουλοι διατηρῶσι τὰ τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας δόγματα, ἦτοι κατὰ τὰς ἐρμηνείας τοῦ Ἀγίου καὶ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ κατὰ τοὺς Ἀποστολικούς καὶ Συνοδικούς κανόνας. Ἐπίσης νὰ φυλάττω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα ὅταν ἐπαγρυπνῇ καὶ προστατεύῃ τὴν θρησκείαν μας, διατηρῇ καὶ ὑπερασπίζῃ ἀσφαλῶς τὴν τιμὴν ζωὴν καὶ ἰδιοκτησίαν ὅλων τῶν ὑπηκόων ἐξίσου, ὡς ὑπεσχέθη διὰ τῆς πρώτης προκηρύξεώς του ἅμα ἐπάτησε τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος. Ἐπίσης ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα, ὅταν οἱ Ὑπουργοί, Γερουσιασταί, Βουλευταί καὶ ἅπαντες οἱ ὑπάλληλοι ἐπαγρυπνῶσι καὶ προσπαθοῦν διὰ τὸ γενικὸν συμφέρον, διατηροῦντες μετ' ὅλην τὴν ἀκρίβειαν μόνην τὴν δικαιοσύνην, ἀλήθειαν καὶ εὐταξίαν, ἀποφεύγοντες τὴν ἰδιοτέλειαν, φιλοδοξίαν, αἰσχροκέρδειαν, μεροληψίαν, ἐχθροπάθειαν, ἐκδικήσεις κτλ. νὰ μὴ ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὰς ἐξωτερικὰς ἐπεμβάσεις, δι' ὧν ἐπήγασαν αἱ ληστρικαὶ ἀλληλομαχίαι καὶ τὰ κόμματα, ἅτινα ἐάν δὲν προληφθῶσι καὶ συμβιβασθῶσι κατὰ τὸν λόγον ἀναντιρρήτως καὶ βεβαίως θὰ φέρωσι κακίστα ἀποτελέσματα, τόσον εἰς τὴν ἱερὰν θρησκείαν μας τελείαν ἐξόντωσιν, ὡς παρατηροῦμεν ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ παράλυσιν, ὅσον καὶ εἰς ὅλον τὸ ἔθνος τέλειον ὄλεθρον καὶ ἀφανισμόν, ὃ μὴ γένοιτο. Καὶ εἰσέτι ὀφείλουν οἱ προρρηθέντες κύριοι καὶ οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν ἅπαντες ἵνα ὑπερασπίζωσι διὰ τῆς

μελέτης τοῦ βιβλίου τοῦ λεγομένου Θέατρον Πολιτικόν. Ἐπίσης ὑπακοήν εἰς τοὺς Νόμους τοῦ Βασιλείου, ὅταν τελειοποιηθῶσι καὶ γείνωσι καταληπτικώτεροι καὶ δικαιοτέροι ὡς πρὸς τοὺς Χριστιανούς "Ἕλληνας καὶ χωρὶς νὰ τοὺς δικαστρέφουν καὶ τροπολογεῖν μυριοπλασίως διὰ τῆς ἀναιδούς καὶ ψευδεστάτης λογοδιαρροίας των οἱ δικηγόροι, οἵτινες οὐ μόνον κατεγύμνωσαν καὶ ἐπτώχυναν τὸν λαόν, πρὸ πάντων δὲ τὸν ἐκακοσυνείθισαν εἰς διεφθαρμένην διαγωγὴν ἕνεκα τῆς αἰσχροκερδείας των, ἐπίσης ἐνεφανίσθησαν τοιοῦτοι καὶ πολλοὶ τῶν ὑπαλλήλων. "Ὅθεν οὕτω πως διάγοντας τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ὑπάρχει ἐλπίς ἀποκαταστάσεως καὶ σωτηρίας; ποτὲ δὲν τὸ ἐλπίζω καὶ εἴθε νὰ εἶμαι ἀπατημένος!

«Ἐν τοσοῦτῳ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ὀρκισθῶμεν καὶ ὅταν αὐτὰ καὶ ὅσα ἄλλα ἀγαθὰ διορθωθῶσι, τότε ἀναμφιβόλως καὶ χωρὶς νὰ θέλωμεν, ἕκαστος πολίτης θέλει ἐκπληροῦ εὐσυνειδώς, προθύμως καὶ εὐχαρίστως τὰ καθήκοντά του, ὃ ἐστὶ πίστιν εἰς τὴν πατρίδα καὶ τὸν Βασιλέα ὑπακοήν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς καταλλήλους δικαίους νόμους καὶ εὐκαταλήπτους, ἕως οὐ βαθμηδὸν νὰ προχωρήσῃ τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἐντελῇ δικαιοσύνην, ἀλήθειαν καὶ εὐταξίαν, εἴθε εἴθε!..»

Ἐκ τῆς ἀσυναρτήτου ταύτης ἐν πολλοῖς σημειώσεως, ἧτις εἶνε ἀνάλυσις τοῦ ὅρκου τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καταφαίνεται μὲν τὸ συγκεχυμένον τῶν ἰδεῶν τῶν ἐπικρατουσῶν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν Φιλορθοδόξων, ἀλλὰ καταφαίνεται ἐνταυτῷ καὶ σφοδρὰ αὐτῶν ἐχθροπάθεια κατὰ τῆς κυβερνήσεως ἐν γένει καὶ πάντων τῶν ὀργάνων αὐτῆς ὡς καὶ ἡ δυσπιστία πρὸς τὸν ἀνώτατον τῆς πολιτείας ἄρχοντα. Ζωηρὸς πόθος μεταβολῆς καὶ διαρρυθμίσεως τοῦ Κράτους συμφωνοτέρας πρὸς τὰς θερησκευτικὰς πεποιθήσεις των ἢ μᾶλλον τὰς φαντασιοπληξίας των προκύπτει ἀνὰ μέσον τῶν ἀσυντάκτων αὐτῶν γραμμῶν καὶ τὸν πόθον τοῦτον προσεπάθουν παντὶ σθένει νὰ γενικεύσωσι παρὰ τῷ λαῷ καὶ νὰ ἐξάψωσιν αὐτὸν δι' ἀκκαμάτου προτυλιτισμοῦ καὶ διὰ κατηχήσεως. Καὶ δὲν ἦτο μὲν, ὡς προεῖπον, συντεταγμένη ἡ Ἑταιρία τῶν Φιλορθοδόξων κατὰ τὸ ὑπόδειγμα ἄλλων μετ' αὐστηρᾶς προβλέψεως καὶ ἐντελείας διοργανισμένων, σκοπὸν σταθερὸν καὶ ἀκριβῶς διαγεγραμμένον ἔχουσῶν καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ καὶ μεγάλα κατεργασμένων, διότι οἱ ἰδρύσαντες καὶ διευθύνοντες αὐτὴν ἀπαιδεῦτοι φαντασιοκόποι δὲν ἐκέκτηντο τὰς ἀρμοδίους γνώσεις καὶ τὴν δέουσιν ἐμπειρίαν, ἴσως δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἀπαιτούμενον ψυχικὸν σθένος ἐν τούτοις ὅμως δὲν παρέλειψαν καὶ αὐτοὶ νὰ περιβάλλωσι τὰς ἐνεργείας των διὰ τοῦ μυστικισμοῦ τοῦ ἀπαραιτήτου ὅπως σαγηνεύῃ καὶ ἐμποιῇ ζωηροτέραν ἐντύπωσιν εἰς

τὸ πνεῦμα τοῦ ἀπλοικοῦ πλήθους. Αἱ ἀνὰ τὴν Πελοπόννησον κυρίως διεσπαρμέναι ἀδελφότητες τῶν Φιλορθοδόξων καθήκον εἶχον νὰ συνέρχωνται ἐκάστοτε εἰς ἀγενικὴν πατριωτικὴν συνέλευσιν, ἧτις νὰ διορίζῃ καὶ φύλακας τῆς ἀμπέλου διὰ νὰ μὴ βλάπτηται ἀπὸ τὰ θηρία.»

Εἶχον δὲ αἱ τοιαῦται συνελύσεις καθήκοντα καὶ ἀσχολίας λίαν περιέργους, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐξῆς σημειουμένων παρὰ πόδας τῆς ἀνωτέρω ἀναλύσεως τοῦ ὅρκου, τῆς εὐρεθείσης μετὰ τῶν ἐγγράφων τοῦ Φλαμιάτου. Σημειοῦνται πρῶτον ὁ κατάλογος «τῶν συνερχομένων ὅπως σχηματίσωσι συνέλευσιν παρὰ τινι τῶν συμπολιτῶν, ὡς κάτωθεν, οἵτινες θέλουσι συσκέπτονται, ἐνεργούντες προθύμως τὰ τῆς πατρίδος γενικὰ συμφέροντα.» Ἐπεταὶ δὲ ὁ κατάλογος «τῶν ἀ' σπουδαίων ἀντικειμένων» ἅτινα εἰσὶ:

αα') ὁ διορισμὸς τῶν ἀξιοτέρων, τιμιωτέρων καὶ πιστῶν ἀμπελοφυλάκων χρονικῶς, οἵτινες νὰ περιορισθῶσι (:) διὰ τὴν ἀκατάχρηστον καὶ ἀσφαλῆ διατήρησιν των.

β') ἡ φροντίς διὰ τὸν ἐρχομὸν τῶν δύο Διδασκάλων.

γ') ἡ ταχίστη εἰσπραξίς τῶν ὀφειλομένων χρημάτων παρὰ τῆς κοινότητος ἵνα δοθῶσι πρὸς οὓς ἀνήκουν κατὰ τὴν ἐννοίαν τῶν δικαστικῶν τριῶν ἀποφάσεων ἕνεκα ἀποφυγῆς πολλῶν ἐνδεχομένων ἐναντίων συμβεβηκότων, τουτέστι ἐξόδων κόπων κατηγοριῶν κτλ. κτλ.

δ') Οἱ ἔχοντες πατριῶται μετὰ τῶν φιλονεικίας, διαφορὰς ἕνεκα δοσοληψιῶν, εἴτε ὅποιον ἄλλο ἀντικείμενον νὰ παρουσιάζωνται καὶ ἀναφέρωσι τὰ δίκαιά των ἐνώπιον τῆς εἰρημένης πατριωτοσυνελεύσεως, ὅπως τοὺς συμβιβάζῃ ἀποδίδοντας ἐκάστου τὸ δίκαιον πρὸς ἀποφυγὴν τῶν περαιτέρω ἐναντίων ὃ ἐστὶ κόπων, χρονοτριβῆς, ἐξόδων, θεατρισμοῦ καὶ τῶν γεννηθησομένων μνησικακιῶν σὺν τῶν λοιπῶν, διότι τούτου μὴ γινόμενου, ἐπὶ τέλους ἀναμφιβόλως θὰ μείνωσιν μεταμελημένοι καὶ οἱ ἔχοντες γινῶσιν ὅς τὰ προστοχάζονται.»

Φαίνεται ὅτι τοιαῦται συνελύσεις συνήρχοντο τῷ ὄντι εἰς τινὰ μέρη καὶ ἰδίως ἐν Γορτυνίᾳ, ἐνθα πρωτηγωνίσει εἰς τῶν σφοδρὰ ζηλωτῶν ἐταίρων, ὀνόματι Σαράντος Λεοναρδόπουλος, πολλάκις ἐν τοῖς εἰρημένους ἐγγράφοις μνημονευόμενος. Αἱ ἀναφερόμεναι δὲ ἀνωτέρω ἐκφράσεις φύλακες τῆς ἀμπέλου καὶ θηρία εἶνε συμβολικαί, διότι οἱ φιλορθόδοξοι μετεχειρίζοντο εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν των τοιαύτας ἐκφράσεις συνθηματικὰς καὶ ὕφος αἰνιγματῶδες καὶ ἀποκαλυπτικόν, πεπληρωμένον διὰ παντοίων ἐκ τῆς Γραφῆς ρητῶν. Οὕτως εἰς ἐπιστολὴν ἐκ Πατρῶν ἀπευθυνομένην πρὸς τινὰ ἱερομόναχον εἰς τὴν παρὰ τὴν Λεβαδείαν μονὴν τοῦ Ὁσίου Λου-

κα διαμένοντα ἀναφέρεται ὅτι «ὁ σῖτος εἶνε ἄφθονος» καὶ ὅτι «ἡ ἄμπελος ἔχει καλῶς» εἰς ἄλλην δ' ἐπιστολὴν δι' ὑπαινιγμοῦ λίαν διαφανοῦς ὁ βασιλεὺς ἀποκαλεῖται «νοητὸς Ἐωσφόρος.» Ἀλλὰ πρὸς ἀπόγευμα τοῦ ὕφους καὶ πρὸς ἔνδειξιν ἅμα κατὰφωρον τῆς φρενοπαθείας τοῦ ἡγέτου τῶν Φιλορθοδόξων Φλαμιάτου, παραθέτω ἐνταῦθα περικοπὰς ἐκ μακρᾶς αὐτοῦ ἐπιστολῆς χρονολογουμένης ἐκ Πατρῶν ἀπὸ 22 Φεβρουαρίου 1852 καὶ ἀπευθυνομένης πρὸς τινὰ Παρθένιον εἰς τὴν μονὴν Ἀγίου Ἀθανασίου. «Εἰς τοιαύτην τρομερὰν ἐποχὴν, γράφει ὁ Φλαμιάτος, ἀπαιτεῖται μεγάλη καὶ ἀδιαλείπτως σκέψις εἰς ὅλους τοὺς ὀρθοδόξους, ἐπειδὴ ἐπαπειλεῖται μεγάλη καὶ φοβερά ὀργὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ πρὸ πάντων εἰς ὅσους Χριστιανούς γίνονται ἐκ Θεοῦ ἀποστάται διὰ πλάνης καὶ ἀνομίας, ὡς εἶπεν ὁ Κύριος: «Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε ἔμπροσθέν μου.» Ἡ αὕτῃ ὀργὴ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ἐπαπειλεῖται καὶ εἰς ὅσους Ἱερεῖς καὶ Ποιμένας θεωροῦσιν αὐτὸν τὸν πόλεμον τῆς ἀποστασίας καὶ ἀδιαφοροῦσιν. . . . Ἡ πραγματικὴ ἀπόδειξις τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης ἐστὶν ἡ ὑπεράσπισις τῆς αὐτοῦ Ἐκκλησίας, ἥτις ἐστὶ σῶμα Χριστοῦ. Μὴ καύσητε διὰ τοῦτο ἀνακαλύπτοντες τὴν ἐκ τοῦ αἰσθητοῦ Σατανᾶ τῆς Ἀγγλίας κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἐπιβουλὴν, ἡ ὁποία προοδεύει ἀδιαλείπτως, ἡ ὁποία ἔφερεν ἐπὶ Ἀντιδασιλείας τοιούτους ὀλεθριωτάτους καὶ διαβολικοὺς νόμους, διὰ τὴν τελείαν κατάργησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν ἀφανισμόν τοῦ Γένους. Ὡστε γίνεται πολὺ πιθανὸς ὁ φόβος ὅτι ὅσοι λαμβάνουσιν εἰς ταύτην τὴν ἐποχὴν, ἐν ἣ διατηροῦνται αὐτοὶ οἱ νόμοι, ὁποῖας δὴποτε θέσεις καὶ ἀξιώματα διὰ τῆς ἀρχῆς, ὅλοι πίπτουσιν ἀνεπαισθήτως εἰς τὴν ἄρνησιν τῆς πίστεως καὶ ὑπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ νοητοῦ ἐχθροῦ. Αὐτὸς ὁ ἐχθρὸς ἔκοψε πρὸ πολλοῦ καὶ ὅλην τὴν κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, ὁποῖοι οἱ Ἀρχιερεῖς, ἐκτὸς 3 ἢ 4 Σαδδουκαίων ἐν Ἀθήναις, οἱ ὁποῖοι φέρουσιν ὑπακοὴν εἰς αὐτὸν τὸν ἐχθρὸν ἐνεργοῦντες τὰ ὅσα αὐτὸς θέλει. Αὐτὸς ἔκοψε πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ ὅλην τὴν κεφαλὴν τοῦ λαοῦ, ὁποῖοι πρὸς τοῖς ἄλλοις οἱ κήρυκες καὶ οἱ διδάσκαλοι, ἔχων αὐτὸς μόνος τόσον πλῆθος ὄψεων, ἐξ ὧν ἐκλέγει καὶ ψηφίζει ὅλους τοὺς ψευδοκήρυκας καὶ ψευδοδιδασκάλους, τοὺς ὁποίους ὅλους βραβεύει ἐκ τοῦ ταμείου, ἐνεργοῦντες ἀδιαλείπτως μετὰ μεγάλου πόθου καὶ ζήλου τὴν πλάνην, τὴν ἀνομίαν καὶ ὅλην τὴν πνευματικὴν καὶ σωματικὴν ἀπώλειαν καὶ ἀφανισμόν ὅλου τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ. Ἡ ἐπιβουλὴ ὑπάρχει τόσον φοβερά καὶ φρικτὴ καὶ ἔλαβε τοσούτην πρόοδον καὶ προκοπὴν, ὥστε

ἐφαίνετο ἀναγκαῖον ἵνα κηρύττῃ αὐτὴν βροντώδης φωνὴ ἀπ' οὐρανοῦ ἀδαλείπτως ἡμέραν καὶ νύκτα. Γίνεται δὲ πολὺ πιθανὸς ὁ φόβος ὅτι ἀναφανήσονται σημεῖα ἐν οὐρανοῖς καὶ συγχρόνως ἡ μεγάλη καὶ φοβερά ὀργὴ τοῦ Ἀντιχρίστου. Πρόσεχε μὴ φανῇς ἀμελὴς περὶ τούτου ἐκ τοῦ κοσμικοῦ καὶ ἐχθρικοῦ φόβου, ἀλλὰ γενοῦ ἐργάτης διδασκτικὸς καὶ πρόθυμος διὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης καὶ μιμητῆς τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου ἐν ὥραιότητι, ἀγάπῃ καὶ ταπεινοφροσύνῃ, ἀνακαλύπτων καὶ στηλιτεύων τὴν πλάνην καὶ τὴν ἐπιβουλὴν καὶ ποιῶν τὴν διαμαρτύρησιν περὶ τῆς ἐκ τούτου ἐπομένης μεγάλης ὀργῆς. Καὶ ἂν εἰς τοῦτο τὸ ἔργον ἀπαντήσετε πειρασμούς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν καὶ διατελέσετε ἀκλόνητος, τότε πιστεύετε ὅτι ἐπιδραφιλεύεται περισσοτέρα ἡ χάρις ὡς μιμητῆς τοῦ Κυρίου καὶ ὅτι ἀποθησαυρίζετε περισσότερον μισθὸν μακαριότητος καὶ βραβεῖα κατὰ τοῦ νοητοῦ ἐχθροῦ.»

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ.

ΧΑΡΑΛΔΟΣ

Ο ΗΓΕΜΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΓΩΝ

Βυζαντινὸν ἱστορῆμα.

(Συνέχεια, ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Τὴν Κυριακὴν τῆς ἀπόκρεω οὐδόλως ἐκαλοῦντο φίλοι (ἤτοι συνδαιτυμόνες ἐκ τῶν Μεγιστάνων) εἰς τὴν βασιλικὴν τράπεζαν, ἀλλ' ἡπλοῦτο κλητῶριον διὰ τοὺς πένητας ἐν τῇ ἀψίδι (τῷ προνάῳ) τῆς ἁγίας Σοφίας, ἢ τῷ Μιλίῳ, τοῦ Ἀνακτος ἐστῖωντος μόνον τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ οἰκείους.

Τὴν Τρίτην τῆς Τυροφάγου ἐκάλει τὸν Βασιλέα σὺν πάσῃ τῇ Συγκλήτῳ, ἥτοι μετὰ πάντων τῶν ἀνωτάτων Ἀρχόντων ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῷ εὐαγγεῖ μεγάλῳ Πατριαρχείῳ, καὶ μετὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ἐτελεῖτο κλητῶριον ἐν τῷ μεγάλῳ Σεκρέτῳ τοῦ Πατριάρχου. Μετὰ δὲ τὸ κοῦφισμα τοῦ πρώτου μίρσου (ἤτοι ἀπαχθέντων τῶν ὀρεκτικῶν), εἰσήγετο ὁ Πρωτονοτάριος τῶν Πατριαρχείων μετὰ τοῦ ἀναλογίου αὐτοῦ, καὶ ἱστάμενος πρὸς τὰ εὐώνυμα τῆς βασιλικῆς τραπέζης, ἀνεγίνωσκε τὸν περὶ νηστείας λόγον. Καὶ πάλιν μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν τυρεψιτῶν ζωμῶν, εἰσήγοντο οἱ ψάλται ἄμφω (οἷτε ἁγιοσφῆται καὶ ἀποστολῖται) σὺν τῷ αὐτῶν Δομεστίκῳ, δώδεκα τὸν ἀριθμόν, ἐπίσης καὶ ἰσαριθμοὶ ἀναγνώσται σὺν τῷ αὐτῶν Δομεστίκῳ, οἵτινες πάντες ὁμοῦ ᾄδον ἱερὸν ὕμνον κατὰ τὸ προσῆκον.

Τὴν δὲ Πέμπτην τῆς αὐτῆς ἐβδομάδος ἐκαλεῖτο εἰς ἐστίασιν ἐν τοῖς μεγάλοις Ἀνακτόροις ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μετὰ τῶν ὑπ' αὐ-